De Mandelgalm

Katholiek-Vlaamsch-Nationaal Weekblad voor Iseghem en Omliggende

2e JAARGANG Nr 44 | **Beheer en Redactie :** Marktstraat, 22, Iseghem | **ZONDAG 28 OKTOBER 1928** | **Abonnementsprijs :** 15 fr. per jaar ; 7,50 fr. per 6 maand — **Advertenties :** wendt U tot het blad | PRIJS per nummer **0,30 fr**

De katholieke eenheid

onder franskiljonsche leiding

De éénmaking der katholieke partij.

Mag ik den lezer de «fédération des cercles catholiques» voorstellen?

Een verzameling van katholieke, franskiljonsche heeren, hoeders der conservatieve overlevering der katholieke staatspartij. De heer Segers, de nachtegaal van Antwerpen, lijk Filip de Pillecijn hem indertijd spottenderwijze doopte (wat is die tijd lang geleden, is het niet, collega's van «De Standaard»?) geeft er zijn redingote-welsprekendheid ten beste. Berryer, Renkin, Ruzette, Carton, Houtart zijn er de eerste tenoren. De verkapte franskiljons, lijk de heer Moyersoen en diergelijken zijn er lid van.

De «fédération» heeft dit jaar zijn vergadering gehouden te Brugge.

De tenoren hebben er natuurlijk hun partij gezongen.

Er is echter iets nieuws.

De conservatieve ... vreden over den dienst der vlaamschgezinde en democratische elementen der katholieke partij. Dank zij hen wordt een conservatieve katholiek-liberale regeering in stand gehouden, waar al de eersteplan-rollen bezet zijn door francophiele katholieke en liberale vasthoudisten en waar werklieden en flaminganten vertegenwoordigd zijn door menschen van het zooveelste plan. Prof. Carnoy is ongetwijfeld een verdienstelijk professor maar zijn politieke ster zal wel nooit heftig fonkelen aan den belgischen hemel. Wat den heer Baels betreft, men weet niet goed bij welke categorie van zoetwater-flaminganten d'expression française men hem moet rangschikken.

De jonge heer Rubbens, voorzitter der katholieke unie (U ziet tot waar het bekampen van het Vl. Nationalisme en het coquetteeren met het belgisch-nationalisme à la XXe siècle een mensch kan brengen) heeft er de andere «standen» vertegenwoordigd. Ook de burgemeester Van Hoestenberg was uitgenoodigd en minister Baels, en staatsminister Van de Vijvere, zonder te vergeten den knecht der knechten, den heer René De Bruyne.

In het licht van die «eenheid» wordt er veel uit den laatsten tijd begrijpelijk, lijk b. v. de houding der Vlaamsche katholieken in zake legerwet.

Wij begrijpen dat Charles d'Ydewalle, medewerker aan «L'Autorité» en de «Nation Belge» den heer Edmond Rubbens «un intellectuel de grande race» (een schitterenden intellectueel) noemt!

De Vlaamsche rechtseisch is en wordt in heel deze combinatie het kind van de rekening. Eenerzijds spant de geestelijkheid al haar krachten in om de studenten uit het Vlaamsch-nationale vaarwater te halen en anderzijds zijn de «katholieke Vlamingen uit het parlement zoo braaf dat de katholieke verslaggever over de legerwet, senator de Bus de Warnaffe, zich vleit met de hoop dat de taaltwisten in België een periode van rust en kalmte zijn ingetreden.

Het liefdesvoorwerp van den heer Van Cauwelaert.

In een lyrisch oogenblik schreeuwde de burgemeester van Antwerpen zijn liefde uit voor het produkt van Rogier en consoorten: «Onze liefde voor België is onmetelijk!... (in 't fransch natuurlijk).

De Belgische madam schijnt evenwel haar hakken te vagen aan die Vlaamsch-belgicistische liefdesverklaringen. Ze houdt wel van een Vlaamschen knecht, maar in het Belgisch salon daar is maar plaats voor Walen, Brusselaars en flamands de cœur. Zelfs de Vlaamsche belgicisten zijn nog niet genoeg door het belgisch vuur gezuiverd om genade te vinden voor de oogen van bewuste madam.

Er bestaat niet enkel geen Nederlandsche tekst van het Belgisch wetboek, maar Jaspar-Janson wil magistraten die niet eens Nederlandsch kennen.

Daar staan drie namen aan het hoofd van de lijst candidaten voor het ambt van procureur-generaal: 1. de heer Janssens; 2. de heer van den Branden de Reeth; 3. de heer Sartini. Naar verluidt, zouden de twee eersten worden voorbijgegaan en zou de derde worden benoemd. Hij kent geen Vlaamsch, en draagt de Vlamingen zeker niet in het hart.

In de plaats van den heer Sartini, thans advocaat-generaal, bij het verbrekingshof, zou de heer Cornil worden benoemd. Hij kent geen Vlaamsch en is anti-flamingant.

In de plaats van den heer Cornil, thans procureur des Konings te Brussel, zou eindelijk de heer Hayoit de Termicourt worden aangesteld. Hij kent zoo goed als geen Vlaamsch. Maar dat is nog niet alles! Daar de heer Janssens met nadruk de plaats van procureur-generaal opeischt, zou men hem tot goeverneur van Brabant maken...

Voegen wij er bij dat de heer Sartini, lijk trouwens minister Jaspar, «tot de rechtsche, eenigermate naar 't liberalisme overhellende schakeering behoort» en dat (dixit «Le Rappel») minister Jaspar in den letterlijken zin van het woord de regeering leidt.

«De Standaard» teekent daarbij aan :

«Hier hebben we als het ware het kernbeeld van de huidige regeering, die veel weg heeft van een consortium met M. Jaspar als opperste duce en de ministers als sterk gecontroleerde medewerkers. De heer Jaspar legt het inderdaad zoo wat aan boord zooals destijds de heer Lloyd George. Die had in een van de Londensche squares tusschen boomen en boschjes ettelijke paviljoenen doen optimmeren en in elk paviljoen huisde een attaché van zijn kabinet, belast met het toezicht op een ministerie. Want voor ieder ministerie was er een paviljoen en een attaché, die naging, uitkeek, nota's maakte en rapporteerde. De tijd is nog niet, dat de heer Jaspar het park voor zijn diensten rekwireert, maar het systeem werkt, de mannen zijn er en in de dossiers van al de kabinetten kan men er de sporen van ontdekken.

Wij zullen het systeem vandaag niet bespreken, alleen maar vaststellen, dat de ministers ingevolge de grondwet zelfstandig zijn en het eerste ministerschap eerst na den oorlog is uitgevonden».

En wij zullen ons erbij beperken aan te stippen dat zulke regeering gesteund wordt door de katholieke Vlaamsche Kamergroep!

Oorlog en Vrede

Het recht van den sterkste

In zijn «Philosophie de l'Histoire» geeft Odysse Barot ons een reeks cijfers en feiten die een overzicht geven van 33 eeuwen geschiedenis. Namelijk van 1496 vóór Christus tot in het jaar 1861 onzer tijdrekening.

In den loop dezer 3357 jaren werden 8397 verdragen met alle mogelijke eeden van eeuwigdurige vriendschap en onschendbaarheid bovendien, geteekend en... geschonden. Voor 227 jaren dat er vrede heerschte, heeft de vechtende, moordende, plunderende, verdragen-teekende-en-scheurende menschheid, zoo maar 3130 jaren oorlog gevoerd.

In de vijftien eeuwen die het Christendom voorafgingen, telt men 594 verdragen. Het laatste daarvan kwan tot stand, zeven jaren vóór Christus, tusschen koning Herodus en Syllaeus, eerste minister van Obodas, koning der Araben.

Van Jezus-Christus tot aan Karel ...

Hoe meer de beschaving groeit, hoe meer verdragen er tot stand komen en... hoe meer er geschonden worden. We tellen er van het jaar 814 tot 't jaar 1731, bij de onderteekening van het tweede verdrag van Weenen, zoo maar 5393.

Van 1731 tot aan het verdrag van Lunéville, den 9 Februari 1801 tellen we er 865. Van het verdrag van Lunéville tot de verdragen van den Haag en Parijs (25 April en 4 Mei 1818), tellen we er 413. En van toen tot in 1861, telt men er 690. Wij kunnen den lezer verzekeren dat het sedertdien nog erger werd, want daarna treden we volop in het imperialistisch tijdperk, dat om de veertien dagen verdragen sloot en ze om de acht dagen verscheurde. Dit was het tijdperk waarin men vriendschapsverdragen aanging met een natie, om met een andere natie een bondgenootschap aan te gaan tegen de eerste. Het imperialistisch tijdperk is dit van de tot norm en wet verheven huichelarij.

Aan de goedgeloovige sukkelaars heeft men veertien jaar lang reeds wijsgemaakt dat de Duitschers, die het verdrag, dat België's onzijdigheid waarborgde, schonden, een misdaad bedreven, zonder voorgaande in de annalen der geschiedenis. Zoo'n dommen onzin kon men maar wijs maken aan menschen die van de geschiedenis niets af wisten. Want de geschiedenis is gevuld met vast en zeker meer dan 9000 verdragen, die tot vodjes papier werden gemaakt.

De diplomatie van alle tijden, sprak en spreekt zooals de bewoners van Milanen tot keizer Barbarossa: «Wij hebben inderdaad gezworen; maar wij hebben geenszins gezworen van te doen wat we gezworen hebben».

Weet ge wat Niccolo Machiavelli, de gekende staatsman, schreef over de diplomaten? «Diplomaten zijn gepriviligieerde spionnen». De Engelsche kanselier Bacon zegde dat een goed diplomaat de kunst moest verstaan van waarheidslievend te schijnen en het talent moest bezitten van te huichelen en te bedriegen.

De Spartiaat Lysander wist het lang voor onzen tijd : «Men vermaakt de kinderen met speelgoed en de groote menschen met eeden of beloften».

En het zijn die soort lieden, dergelijke diplomaten, die in onze dagen, het kaartenhuis van Europa in mekaar hebben getimmerd.

De gemiddelde duur der «eeuwigheid» van hun verdragen is... 2 jaar.

Maar het record slaat België, ... het verdrag van Versailles onderteekenden, waarin zwart op wit stond, dat de aktivisten niet mochten vervolgd worden, was hun handteeken nog niet gedroogd op het papier of... ze veroordeelden 41 Vlamingen voor de militaire en 226 Vlamingen voor de Belgische Assisenhoven.

Dat bijzonder geval is zonder voorgaande in de geschiedenis. Op meer dan 3000 jaren heeft zich dat éénmaal voorgedaan. België heeft die eer en 't gaat aan de schande van die eer, aan de schuld van dat onrecht, ten gronde.

Want weliswaar is de macht van den sterkste, steeds de tijdelijk geldende macht, maar de rollen keeren dikwijls om, de macht van den sterkste is geen statische, maar een dynamische, een beweeglijke macht. Wie vandaag meester is, wordt morgen soms knecht.

In 1741 sloot Polen een verdrag met Engeland om Pruisen te verdeelen; hetzelfde jaar sloot Frankrijk een verbond met Pruisen om het keizerrijk te verdeelen, in verstandhouding met Polen, dat in plaats van Pruisen met Engeland, aanvaardde van Oostenrijk onderling te deelen met Pruisen.

In 1757 beslisten Frankrijk, Oostenrijk en Rusland, door het verdrag van Versailles, onder mekaar de staten van Pruisen te deelen, beloofde een brok aan Zweden, Beieren, Holland en Polen, om eindelijk in 1772, 1793 en 1795 broederlijk onder malkander, Polen zelf te verdeelen! 't Kan verkeeren, zei Breeroo.

Maar deze historische feiten, teekenen u de geschiedenis. Dat is het werk der kuipende en knoeiende diplomaten. Vandaag schijnt Frankrijk België's besten vriend, en morgen maakt het een akkoord met Duitschland om ons als peperkoek te deelen. Zoo heeft Napoleon III het eens gedaan.

Vergeet deze grondwaarheid niet: Staten die door een politieke krisis geboren worden, gaan door een politieke krisis ook weer dood. Zoo'n Staat is België.

Dat is zoo waar dat de «Nation Belge» en «De Standaard» van 13 Oktober l. l. vol ergernis vaststellen hoe in de fransche «Revue des deux Mondes» van half September, een Franschman laat doorschemeren, dat de aktueele politiek van Frankrijk, jegens België, precies geen eeuwigdurende politiek kan of zal zijn, met andere woorden, dat ze juist zooveel waard is als de verdragen die men sluit of scheurt naar goeddunken. Maar toch hebben de onnoozelaars van «Nation Belge» en de «Standaard»-Belgen, het lot van den Staat die hen zoo lief schijnt, gekoppeld, gekoord en gebonden aan Frankrijk, waar tien jaar na den wereldoorlog reeds stemmen opgaan, die men periodisch in Frankrijk weer hoort klinken, en die telkens nog al duidelijk te verstaan geven, dat men om 't bestaan van België geen stuiver geeft.

België heeft zich verkocht aan den Staat, die door de eeuwen heen, den erfvijand was van Vlaanderen. We kunnen het niet genoeg herhalen, hoe Frankrijk ons op 800 jaren geschiedenis, 122 keeren met wapengeweld bezocht.

Voor den Sterkste bestaat maar één Recht, zijn Recht!

In 1683 viel de Fransche koning Lodewijk XIV in Vlaanderen, zon... Vlamingen over de kling te hebben gejaagd. De Duitschers presenteerden ons in 1914 ten minste nog een ultimatum, de Franschen vonden dat niet eens van doen.

Die manier van oorlogvoeren, zonder oorlog te verklaren, is niet eenig. De Engelschen deden het in 1665 met Holland, waarvan ze 130 schepen buitmaakten.

In 1634, 1670 en 1733 vielen de Fransche koningen Lodewijk XIII, Lodewijk XIV en Lodewijk XV, zonder oorlogsverklaring in Loreinen. Men ziet het, ze hadden een aardje naar hun vaârtje.

In 1648 verkocht Frankrijk aan zijn vijand Spanje, zijn eigen bondgenooten, de Catalanen, die vandaag nog vervolgd worden om hun vrijheidsbegeerte.

De Fransche gezant Abel Servien bekende op het Congres van Munster in 1648 al lachend aan don Diego Saavedra, Spanje's minister, dat er maar weinig zou van over blijven moest men de rechten onderzoeken die de Fransche kroon op al haar bezittingen deed gelden.

Zoo heeft Frankrijk ons Fransch-Vlaanderen ontstolen, dat zijn Vlaamschen aard, spijts eeuwen Fransche overheersching, nog steeds bwaarde.

Het is weer Odysse Barot, een Franschman, die vlakaf neerpent : «En Vlaanderen werd brutaal bezet, tot spot van de heiligste eeden; dat Vlaanderen, eeuwig steeds in vijandschap levend met Frankrijk, waarvan het verschilde door taal, gewoonten en zeden, zoowel als door het uitzicht zelf van zijn bewoners; dat Vlaanderen is aan Frankrijk gebleven, al heeft de Fransche kroon het veroverd, zonder het zelfs maar den oorlog te hebben verklaard».

Wanneer men deze historische feiten overweegt, komt er dan geen spotlach op uw lippen, wanneer ge de grootspraak hoort van onze franskiljons die, dom en onwetend, onbekend met de geschiedenis, er maar op los praten over dat edele en onsterfelijke Frankrijk, «la nation sans peur et sans reproche»?

De oude Vlaamsche spreuk dat het gevaarlijk is van kersen te eten

met groote heeren, blijft immer waar. België is reeds volop bezig met het te ondervinden. Wij die Vlaanderen, ons vaderland, groot willen, wij kunnen niet anders dan ons verheugen over de flaters en de domheden, die de Belgische machthebbers begaan. Want zij sturen het noodlot van hun staat in de reddende richting voor Vlaanderen.

Het verdrag van Versailles dat geschonden werd nog voor het onderteekend was door de Belgische diplomaten en ministers, heeft de eerste slagen geluid van de doodsklok die klepelt over België. De Belgen eten kersen met de Franschen, ze hebben zich reeds twee keer verslikt, eerst met hun militair daarna met hun economisch verbond. Let op dat zij den derden keer niet stikken. En is het de derde keer niet, het zal de vierde keer zijn. Vlamingen, waakt over uw zaak. Weze de geschiedenis u een sprekende les en een vermanenden gids.

WARD HERMANS.

Hebt ge al aan het Kiesfonds gedacht ?

Wij lezen in «De Bode» :

Onze verhouding tot andersdenkenden

Een bisschoppelijke vermaning.

Op 29 Juli j.l. werd in alle katholieke kerken van het bisdom Haarlem voorgelezen het eerste herderlijk schrijven van Z.D.H. Mgr. J. D. J. Aengenent, bisschop van Haarlem. Hierin kondigde de nieuwe bisschop aan, welk programma hij zich zelf gesteld had bij het aanvaarden zijner apostolische functie. Het was hetzelfde ontroerende ideaal, dat eenmaal de heilige Apostel Joannes

Het is niet noodig, om dit herderlijk schrijven in zijn geheel hier op te nemen, daar het reeds voldoende in alle dagbladen is gepubliceerd. Wij willen hier alleen opnemen die passage, welke spreekt over onze verhouding tot andersdenkenden. Ook hier predikt de bisschop het gebod der liefde.

Kinderen, bemint elkander! Dat liefdegebod, gij weet het, strekt zich niet alleen uit tot degenen, met wie wij verbonden zijn met de banden des geloofs, maar ook tot degenen, die niet tot de Kerk behooren. En dan denk ik allereerst aan de andersdenkende medeburgers in ons vaderland, die met ons vormen een natie, één volk. Het heeft mij zoo diep getroffen, dat ik vooral in de laatste weken sinds mijn benoeming van zoo velen hunner en uit de meest verschillende kringen zoo hartelijke en duidelijke blijken van belangstelling en sympathie mocht ontvangen. Ik dank er den goeden God voor, Die hun zoo edele gevoelens instortte; want van Hem komen alle goede gaven. En laat het voor ons een aansporing zijn om nooit te vergeten, dat zij, bij alles, wat hen van ons scheidt, kinderen zijn van één en denzelfden Vader in den hemel, dat ook zij zijn onze broeders en zusters; en laat het ons steeds een vreugde zijn, in liefde en vrede met voor de gemeenschappelijke belangen te leven en samen te werken. gen.

Mogen allen dit bisschoppelijk woord verstaan en in praktijk brengen».

Dit weze opgedragen aan diegene in Vlaanderen die eigen en oprechte geloofsgenooten aanvallen en verketteren omdat ze er voor bedanken in 't gareel te loopen van één en dezelfde politieke partij.

Strijdgenooten !

De verkiezingen van 1929 bieden ons de gelegenheid eenerzijds de vruchten van geleverd werk te oogsten, anderzijds de houding en het programma onzer tegenstrevers aan hun daden en het algemeen belang te toetsen.

Wij zullen zijn in dien strijd als altijd : hardnekkig en eerlijk, gestdriftig en redelijk.

We willen een uitslag.

Reeds bereikten ons de meest hoopvolle berichten : West-Vlaanderen rekent er op z'n afgevaardigden bij het Parlement te verdubbelen, Oost-Vlaanderen krijgt een kans den uitslag van 1919 te bereiken, Brabant vecht voor z'n twee man, Mechelen en Turnhout geven ons hoop.

Op de bres, kameraden.

Werkt en werft voor uw blad.

Geeft uw blad regelmatig voort.

Weest getrouwe en stipte aanwezigen op vergaderingen.

Werkt en werkt persoonlijk, altijd en overal.

Weest ontembaren, onvermoeibaren, steunt, wroet, het herlevende Vlaanderen moet zijn 10 man hebben in de Kamer van 1930.

Dat kan en dat zal als elk van u z'n plicht doet.

Uit onzen Pijlkoker

—

De pantserkruiser en de socialisten.

Meermalen hebben wij de aandacht der Vlaamsche Nationalisten getrokken op de kwestie van den bouw van den Duitschen pantserkruiser. Wij toonden aan hoe de socialisten die beweren tegen alle bewapening te zijn, en in weerwil van de mooie besluiten op de laatste conferentie van de tweede internationale, gestemd, toch den bouw van den pantserkruiser goedkeuren en de kredieten ervoor goedgekeurd hebben.

De kommunisten deden een aanvraag om daarover een referendum, een volksstemming te verkrijgen. Opdat zulk een referendum doorga, moet de aanvraag ertoe gedaan worden door 1/10 van het aantal kiezers.

Maar de hiervolgende nota van De Nieuwe Rotterdamsche Courant bewijst dat de zoo talrijke socialisten in Duitschland die vraag niet heben gesteund:

De socialisten hebben echter de vraag niet gesteund en de kommunisten zelf hebben slechts een derde deel hunner stemmers voor de onmen.

—

Een beetje geschiedenis.

Camille Huysmans, die — laten wij recht geven wien recht toekomt — meest van al de kleurpolitiekers rechtzinnig optreedt in den strijd voor Vlaanderens herwording, heeft 'n artikel geschreven getiteld: «De Kultuurnood in Vlaanderen».

Onder meer schrijft hij over den toestand in België onmiddellijk na 1830, en zulks in deze bewoordingen :

«In 1830 werd België herdoopt in een Fransche kolonie. Op 2700 officieren waren er geen 150 Belgen, en de generale staf bevatte 4 Belgen tegenover... 24 Franschen. In het centraal bestuur waren er 22 Vlamingen op 382 beambten. Aan alle besturen van den Staat werd het Fransch als bestuurstaal opgelegd. De Vlaamsche menschen mochten zelfs geen Vlaamsche geboorteakten bekomen. De Vlaming werd beschuldigd en gestraft in een taal die hij niet verstond. — Het hooger Staatsonderwijs was Fransch. Te Gent werd de eerste Vlaamsche leergang ingesteld in 1854, vier en twintig jaar na de omwenteling. — De wet van 1850 over het Middelbaar Onderwijs schreef verfransching voor, in Vlaanderen zooals in Wallonië, en de bepaling, dat in de Vlaamsche provinciën het Nederlandsch grondig zou onderwezen worden, werd natuurlijk niet nageleefd».

En, als ge nu zooiets leest, en als ge vaststelt dat onze Vlaamsche menschen na 1830 als echte verschoppelingen behandeld werden — in wiens hersenen kan het dan opkomen dat wij — die verschoppelingen — in 1930 zouden dansen en juichen bij de honderdste verjaring van de Omwenteling ?

—

De Liberalen.

De liberale associatie heeft verleden Zondag een algemeene vergadering gehouden. Als opvolger van wijlen Henri Boddaert werd de heer Marcel Liebaert gekozen.

De voorzitter heeft een politieke rede uitgesproken. Volgens hem is «de liberale partij de eenige nationale partij die het algemeen belang boven het partikulier belang stelt en die toekomend jaar een schitterende weerwraak moet nemen op haar mislukken in de verkiezingen van 1925».

Deze voorspelling moet eenieder die de totale vervreemding der jeugd tegenover het liberalisme nagaat doen schokschouderen.

Het liberalisme heeft uitgediend in Vlaanderen. Waar we het op sommige plattelandsche gemeenten nog ontwaren is het een strijd van persoonlijke ambities of verre overlevering. In onze steden heeft het den vorm aangenomen van een ultra-Belgisch nationalisme en eene hevige anti-Vlaamschgezindheid.

—

Minimalistische kleinmoedigheid.

Het Laatste Nieuws onmiddellijk goedgekeurd door De Standaard kan geen propaganda maken voor de wetenschappelijke lezingen van het Vlaamsche Fonds omdat als eerste spreker Prof. Burger, rector magnificus van de Universiteit te Amsterdam en tegenstander van Belgisch-Nederlandsch verdrag, werd gevraagd.

Het Laatste Nieuws zet de Vlamingen aan de lezingen niet bij te wonen. Nieuws vragen welke redenen het had om de Propagandaweek van het Nederlandsche Boek te Aalst, een der belangrijkste kultuurprestaties uit de laatste tijden waaraan haast alle letterkundigen van naam, alle Vlaamsche vereenigingen met naam en daad meewerkten buiten alle partijpolitieke bedoelingen om, zoo goed als dood te zwijgen.

Meteen stellen we deze vraag aan «De Standaard».

—

KIESFONDS ?

—

De Belgisch-Hollandsche besprekingen.

Naar verluidt zouden de Belgisch-Hollandsche besprekingen tusschen deskundigen niet tot den gewenschten uitslag hebben geleid.

De Belgische experten zijn te Brussel teruggekeerd en hebben de regeering over het verloop der besprekingen verslag voorgelegd. De basis tot verdere onderhandelingen over het zoo actueele vraagstuk der Antwerpsche-Rijnverbindingen is niet gevonden geworden.

Voorloopig worden geen nieuwe onderhandelingen in het vooruitzicht gesteld. De Ministerraad, die heden Dinsdag vergaderde, zal zich met het vraagstuk bemoeien.

—

Goede vriendjes.

We vernemen dat er een geweldige electriciteitstrust zal gevormd worden, en wie zal er in den raad van beheer zetelen? M. Despret en M. Van de Vijvere. Men ziet dat die heeren elkaar heel goed verstaan.

Maar wat denken de brave katholieken en katholieke-demokraten van dat alles? Was het M. Despret niet die M. Poullet hielp torpedeeren? En is M. Despret geen goede liberaal?

—

De vrede in de katholieke rangen.

M. Edmond Rubbens, tijdelijk voorzitter van het Algemeen Christen Werkersverbond, heeft op de vergadering van de federatie der katholieke Unie te Brugge de vraag gesteld :

«WAAROM ZOUDEN WIJ NIET EENSGEZIND ZIJN ?»

Er zijn geen twistvragen meer van principieelen aard zegt hij, er zijn geen beginselen die de verzoening tusschen franskiljons en Vl.-gezinden, tusschen konservatieven en demokraten, tusschen militaristen en anti-militaristen binnen de katholieke partij onmogelijk maken.

Wie zou 't gelooven.

—

Heldhaftig Vlaamsch Missionaris.

Z. E. P. August Van de Velde, provinciaal van 't Apost. Vicariaat Ninghia (China), schreef volgende brief aan Z. E. P. Rutten, algemeen overste der missionarissen van Scheut.

Ieder jaar wordt een of ander missionaris van Scheut in China door de roovers opgelicht. Tot nog toe is nochtans niet een enkele in de handen der bandieten dood gebleven. Allen werden ten lange laatste toch bevrijd; ofschoon enkelen zeer zwaren gevangenistijd hadden uit te doen. In September laatstleden, heeft men per telegram vernomen, dat de E. P. Van Vlercken (geboortig uit 't bisdom 's Hertogenbosch en in China sedert 17 jaar) meegenomen was. Men vreesde veel voor zijn leven, want hij moest juist om gezondheidsredenen naar Europa terugkeeren. Veertien dagen later deelde een tweede spoedbericht zijn bevrijding mee, zonder verdere opheldering. De hier volgende brief verhaalt hoe een andere missionaris zich aan de roovers in ruil voor den gevangene heeft aangeboden. Die heldhaftige daad van naastenliefde en broederlijke zelfopoffering werd gesteld door P. Leo De Wilde, van Waarschoot, gewezen provinciaal, herkomstig uit 't bisdom Gent, en reeds 24 jaar ononderbroken in China.

San-sheng-kung, 20 Sept. 1928.

Gisteren heb ik eene zeer pijnlijke beslissing moeten nemen, wellicht de pijnlijkste van gansch mijn leven. Daar wij niet een enkel middel hebben om P. Van Vlerken te bevrijden en wij, naar de laatste inlichtingen, stellig moeten vreezen dat onze medebroeder niet langer de vermoeienissen en de mishandelingen zal kunnen verdragen, heb ik met den door in 't hart, mijn toestemming moeten geven, en 't eenig middel moeten laten aanwenden dat ons medebroeder te redden. Twee confraters boden zich aan om tegen den gevangene uitgewisseld te worden: namelijk: de E. P. Leo De Wilde, mijn voorganger, en de E. P. Norbert De Puydt (laatstgenoemde is reeds 17 jaar in China. Hij is van Kemmel, in 't bisdom Brugge). Ik heb P. De Wilde gekozen. Bij me zelf moest ik zeggen, dat die keus wellicht een doodvonnis beteekent, want men weet nimmer hoe de zaken met de roovers afloopen zullen. Gisteren heeft P. Leo De Wilde ons verlaten. Ik heb veel moeite moeten doen om niet te weenen. Hij was zeer moedig. Hij is naar Shanpa getrokken. Van daar zal hij naar de roovers afgezanten sturen om hun uitwisseling voor te stellen. Waarschijnlijk zullen de bandieten dat aanvaarden, want een gevangene zoo uitgeput die elk oogenblik in hun handen sterven kan, biedt hun slechts weinig voordeel. Zooals gij weet, is P. Van Vlerken zeer flauw van gestel, hij kan moeilijk de lange ritten te paard verdragen; hij moest dus verschrikkelijk afzien, zonder te spreken van zedelijk lijden. Dezer dagen hebben de roovers verschillende malen gevochten met de soldaten. Daar zij niet talrijk zijn, zijn zij moeten vluchten en zijn voortdurend van de eene plaats naar de andere getrokken. De gezanten van P. De Wilde zullen hen dus niet zonmoeite kunnen aantreffen. Heidensche boeren hebben ons laten weten dat P. Van Vlerken binst de eerste dagen mishandeld is geworden. Hij zou toen bij de duimen opgehangen zijn en men zou hem gegeeseld hebben. Dat is nochtans nog niet zeker. Nu, zegt men, is hij menschelijker behandeld.

Gaat door met veel te bidden voor de missie van Ninghia, wier beproevingen nog niet gedaan zijn. Onze medebroeders hebben veel moed. Zoo P. Van Vlerken er levend uit komt, dan zal 't goed zijn hem naar Europa te sturen, samen met P. Mevis. Beiden hebben rust noodig. Met ongeduld verwachten wij de terugkomst van P. Terstappen en P. Schram. Wat zullen zij hier welkom zijn. (Feitelijk zijn de twee Paters in 't begin van Oktober te Marseille scheep gegaan).

Minister Janson tegen het voorstel Van Dievoet.

De franskiljonsche bladen, die in de meeste gevallen als spreekbuis van de regering fungeeren, laten er geen twijfel over bestaan dat Janson & Co van geen amnestie willen weten. Zelfs niet van die van M. Van Dievoet in ons vorig nummer medegedeeld.

De Standaard heeft geschreven: er kunnen geen verdere toegevingen worden gedaan.

Wij staan zeer sceptisch tegenover de houding van de katholieke Kamergroep die de schoonste gelegenheid heeft laten voorbijgaan.

Wij vergeten vooral niet dat het een gezaghebbend leider uit de katholieke Vlaamsche Kamergroep was die de reegeering het middel aan de hand deed om amnestie te vervangen door verjaring der straffen.

—

Bij vreugde en pint denkt aan het Kiesfonds.

—

Beetgenomen.

Men herinnert zich nog het debat Dierckens-Ward Hermans te Thielt, Dierckens verslaggever, vond niet beter dan te verklaren dat hij een brief van W. Hermans bezat, waarin deze vroeg om redakteur te worden aan «De Volksgazet». W. Hermans beloofde hem stante pede 500 fr. als hij dien brief kon toonen.

Dierckens lag in de mand, met beschaamd gezicht moest hij bekennen dat hij geen brief van W. Hermans bezat.

Sedertdien heeft men hem daarmede vreeselijk «geëmbeteerd». Hij vond niet beter dan zijn vriend Eekelers ter hulp te roepen. Die zond hem een brief om te zeggen dat W. Hermans hem dat gevraagd had.

Dierckens deed op het debat met Van Severen of die brief van W. Hermans kwam. Toen hij verplicht werd het handteeken te lezen, dit van Eekelers, barstte de zaal het uit van 't lachen. Wat niet belet dat «De Ontwaking», het orgaan der socialisten in West-Vlaanderen schrijft alsof Dierckens lezing gaf van den brief van W. Hermans.

Een aannemer van Thielt heeft bij de 500 fr. van Ward Hermans, de 500fr. van de West-Vlaamsche nationalisten er nog 1000 fr. bijgedaan.

Een proces voor schriftvervalsching zou een passend slot zijn.

Het Indexcijfer

stijgt met 9 punten.

—

Op 15 Oktober bedroeg het indexcijfer voor heel het land 834 punten tegen 825 op 15 September.

Voor de provincie Antwerpen 852, voor Brabant 851, voor West-Vlaanderen 814, voor Oost-Vlaanderen 826, voor de provincie Namen 821, voor Henegouwen 861, voor de provincie Luik 830, voor Limburg 829, voor Luxemburg 825.

Antwerpen en omstreken 876; Brussel en omstreken 885; Gent en omstreken 830; Luik en omstreken 831.

Het stabilisatie-indexcijfer bedraagt op 15 October 104.8.

Allerheiligen

Versche graven hier en daar
onbegersde moldebuilen,
ziet men uit het kerkhof puilen
dit onzalig ziektejaar !

Kinders, sprakloos gekist;
ouders, al te vroeg gaan slapen,
wonden die in 't herte gapen...
deerlijk om herdenken is 't !

Ach, hoe broos, hoe onbestand,
onbewaarbaar is het leven,
dat gij, Heere, ons hebt gegeven,
in dit ballingsvaderland !

Hooger op, op staanden voet,
of bezwijken zult ge, en smachten,
aan die droeve doodsgedachten :
hooger op, in 't eeuwig goed !

Eeuwig, onverslensbaar Een,
al bezielend, al belevend,
hulpe in nood, en bijstand gevend,
U betrouw ik, anders geen !

(Guido Gezelle).

Kerkelijk nieuws

KERKELIJKE KALENDER

28 Z. Oktober. Feest van O. H. J. C. Koning. Volle maan.
29 M. HH. Simon en Judas.
30 D. Oct. der Kerkwijding.
31 W. Vig. van Allereiligen.
1 D. November. Allerheiligen.
2 V. Allerzielendag.
3 Z. H. Hubertus.

STADSNIEUWS

Heden Zondag apotheker van dienst, Michel Wyffels, Markstr.

Donderdag 1 November, zijnde Allerheiligen, apotheker van dienst Florent Lalleman, hoek der Markt- en Kasteelstraat.

—

Diamanten bruiloftsjubileum.

Heden Zondag 28 Oktober viert geheel Iseghem het diamanten bruiloftsjubileum van de echtgenooten Henri Coucke-Neyrinck uit de Roeselaerestraat. In het huwelijk getreden in 1868, hebben zij veel lastige, maar toch gelukkige dagen beleefd. Zij hebben een schoon en talrijke familie voortgebracht, die steeds de trots van het doodeenvoudig maar doorfraaie paar uitmaken.

Wij doen dan ook een oproep aan de bevolking, dit feest als een liefdadigheidsfeest aan te zien. Te dier gelegenheid zal er in het schamele huisjes een omhalingsbus geplaatst worden, waarvan de opbrengst, samen met het rondgehaalde, de ouderlingen zal overhandigd worden als steun in hunne oude dage.

Dat iedereen zijn beste doet, om zooveel mogelijk de huizen te bevlaggen en te versieren, opdat dit feest Iseghem ter eere strekke, het kranige echtpaar ten bate.

Programma der feestelijkheden :

Te 9,30 u. Plechtige afhaling der echtgenooten Henri Coucke-Reyrinck ten hunnen huize. Overhandiging van geschenken.

Stoet per rijtuig naar de kerk, begeleid door de stadsfanfaren.

Te 10 u. Hoogmis uit dankbaarheid in St Hilonius.

Te 11 u. Ontvangst op het stadhuis. Daarna welkom in de Roeselaerestraat.

Te 2 u. Velokoers voor alle renners 500 fr. prijs en verscheidene premies.

's Avonds: Verlichting met premies voor de schoonste verkleeding en allerhande vermakelijkheden.

De feesten 's namiddags en 's avonds zullen opgeluisterd worden door de verschillende medewerking van de Zanzibarclug uit de stad.

—

't Komt uit ! 't Is al zoo late !

Enkele maanden geleden deelden we een gesprek mee dat plaats had tusschen een der onzen en een vooraanstaande uit de staatskatholieke partij.

Zooals onze lezers zich zullen herinneren, verklaarde die heer (die het weten kon), dat de koop tusschen de staatskatholieke partij en de leiders der christene werklieden reeds gesloten was. De christene werklieden zouden den kiesstrijd voeren onder hetzelfde programma en op dezelfde lijst der staatskatholieken en hun vertegenwoordiger zou de derde plaats gegund zijn.

De christene werkliedenleiders konden het niet verkroppen dat hun geheimen verklapt waren, verweten ons voor leugenaar en daagden ons uit den zegsman te noemen. We waren niet dom genoeg om in unnen appel te bijten, en we wilden 't spelleken afzien. En zie... Zondag l. l. heeft het Verbond der Kath. Kringen, t. t. z. al wat de staatskatholieke partij aan franskiljonsch en reactie telt, in Brugge vergadert. Ze hebben gebanketteerd, en weetje waar? In 't lokaal der christen werklieden. Daar waren aanwezig: de heeren Seghers, Jaspar, Ridder de Vrière en verder veel barons en graven met lange ronkende namen, maar ook de heerenknecht De Bruyn, en de laatste gaf er een voordracht over de groeiende macht der werkliedenorganisatie. De heeren zuin te vreden geweest zijn! Maar wetje waarover nog gesproken werd? Over de eendracht in de kath. partij en de voorzitter van 't Alg. Nr. Werkersverbond evenals de voorzitter der reactionaire kringen, die waren beiden akkoord over dat belangrijk onderwerp. Wat zal «De Volksmacht» nu zeggen? En M. Allewaert? Zou hij nog durven «alleen» opkomen ?

Den derden zal hij staan! En brave zijn! En hij zal zich 't akkoord verklaren en zeggen dat er nu moeilijke onderhandelingen verstandhouding bereikt werd.

En zoo... fopt men Frederick !

—

BURGERLIJKE STAND

Geboren:

Godelieve Vandeputte, d.v. Juul en Alice De Visschere, Roeselaerstr.

André Seynhaeve, z.v. Cyrille en Marguerite Vanwynsberghe, Kruisstraat, 23.

Maria Denys, d.v. Juul en Anaise Mullebroeck, Wantje Pieterstr. 30.

Dina Denys, b.v. Virgie en Ivonne Deblauwe, Hondstr. 16.

Georgette Tanghe, d.v. Remi en Laura Vanhaverbeke, Winkelh. 265.

Roger Vermeersch, z.v. Achille en Julia Cools, Mol, 178.

Etienne Castelein, z.v. Gerard en Elisa Gurdebeke, Bellevuestr. 290.

Eleonora Maes, d.v. Georges en Celina Olivier, Zevecote, 74.

Overlijdens:

Maria Van Compernolle z.b. 73 j. d.v. Petrus en Joanna Joye.

Georges Van Maercke, 1 j. z.v. Noël en Zoë Demasure.

Juul Delaye, z.b. 51 j. echt. Emma Quatanne.

Antonia Borst, winkelster, 28 j. vr. Gerard Clement.

Francis Oosterlynck, landb. 82 j. z.v. Jozef en Catharina Lecluysse.

Henricus Delseyne, schoenm. 57 j. wed. Helena Debouver

Henricus Permentier, z.b. 66 j. wed. Adronia Schouteten.

Huwelijken:

Gustaaf Vanthournout, broodbakker, 58 j. en Sylvie Mulier, dienstm. 53 j. b. h. w.

Marcel Verpoort, handelr, 25 j. w. te Kortrijk en Suzanna Vandecasteele, z.b. 22 j. h. w.

—

Openbare heraanbesteding

voor het maken van riolen onder de Ameyestraat, Nederweg, Albertlaan, enz.

Het College van Burgemeester en Scepenen der stad Iseghem, maakt kenbaar dat er op Vrijdag 9 November 1928 om 11 u. 30 voormiddag, ten stadhuize, onder voorbehoud van goedkeuring der bevoegde overheid zal overgegaan worden tot de openbare heraanbesteding der werken en leveringen hierboven genaamd.

Begrootingstaat fr. 179.689.50
Borgsom fr. 12.600

Deze heraanbesteding zal geschieden bij aanbiedingen geschreven op zegel, toegestuurd bij aanbevolen brief op het postkantoor besteld ten laatste den 7 November toekomende onder dubbelen omslag, waarvan de buitenste het adres zal dragen:

«Aan den Heer Burgemeester van Iseghem» en de woorden:

«Inschrijving voor eene aanneming van openbare werken» de binnenomslag de woorden:

«Inschrijving voor de aanneming der werken tot het bouwen van riolen onder verscheidene straten der stad Iseghem».

Het lastkahier, bestek en de plans betrekkelijk deze aanneming kunnen geraadpleegd worden op het gemeentesekretariaat binst de gewone bureeluren en in de bureelen van Mijnheer De Raedt, ingenieur van Bruggen en Wegen, Kleine Kring, 1 te Kortrijk, van 9 tot 12 uren, Zon- en feestdagen uitgezonderd.

Isegem, den 20 Oktober 1928.

Bij bevel :

Burgemeester en Schepenen,
C. STAES.

—

Uit onze Inrichtingen

Vl. Nat. Vakverbond.

Vrij Kristen Syndikaat.

Maandag a. s. 29 Oktober laat het Vrij Kristen Syndikaat opvoeren het tooneelstuk VRIJ en het luimige kluchtspel «De Schouwvager en zijn Liefje», door de welgekende Thieltsche tooneelspeelers, in de feestzaal van het Vl. Huis.

Tusschenin wordt een korte toch zeer belangrijke voordracht gegeven over deze beweging. Deze voordracht zal bijzonder in 't licht stellen, het niet te onderschatten gevaar van het kommunisme.

Iedere Vlaamsche Nationalist moet er aan houden dit feest bij te wonen. De ingangsprijs is bepaald op 3 fr. en 5 fr. en de opbrengst dient tot steun aan onze leden-stakers.

—

St Crispijnfeest.

Maandag 5 November vieren de scoenmakers van het Vrij Kristen Syndikaat hunnen feestdag. Ze vergaderen 's morgens te 7 u. 30 in 't Vl. Huis. De uitnoodigingen en stembrieven tot erkiezing van 't bestuur worden dan afgenomen. Men gaat stoetsgewijze onder leiding der Vl. Harmonie naar de kerk van et H. Hart waar te 8 uur een H. Mis voor het welzijn van leden en vereeniging wordt opgedragen. Na de H. Mis optocht door de stad, waarna belangrijke algemeene vergadering. Onmiddellijk na de vergadering loting. Alle leden moeten op post zijn.

—

V.O.S. en B.V.O.S.

Heden Zondag 28 Oktober te 9 u. dus onmiddellijk na de 8 uur mis, belangrijke algemeene vergadering, met als spreker M. St Marten uit Roeselaere.

Alle leden zijn verwact. De schikkingen voor het vredesfeest van 11 November zulen meegedeeld worden.

V.O.S. en B.V.O.S. op post!

—

De Familieziekenbond 't Volksbelang

verzekert tegen ziekte, tering, operatie, geboorte, werkonbekwaamheid, sterfte. Hij geeft de grootste voordeelen en telt na min dan 3 jaar bestaan omtrent 3000 leden.

't Is dom voor u, van u niet aanstonds aan te sluiten indien ge nog gen lid zijt.

—

Propagandaclub.

Woensdagavond, belangrijke vergadering.

—

Kiesfonds.

De verkiezingen naderen. 't Wordt tijd dat we ons voorbereiden. Daartoe draagt ge het best bij, door regelmatig uw penning te storten in de bus, nevens den toog in 't Vlaamsch Huis.

—

Kiesrecht.

Ge twijfelt? Of ge op de kiezerslijst ingeschreven staat? Vergewist er u van! Komt zien naar de lijst die in 't Vlaamsch Huis bestendig ter inzage ligt. Wacht niet langer, het is tijd. De klachten magen slecht tot 20 November ingdiend worden.

—

Ons blad.

We vragen verontschuldiging aan al onze leden die gebeurlijk het laatste nummer van ons blad niet zouden ontvangen hebben. Het in werking stellen van een nieuw machien in de drukkerij, ging gepaard met allerhande moeilijkheden, die een ontreddering in den dienst veroorzaakten. We beloven zooals voorheen de stipste regelmatigheid.

Sociale Syndikale KRONIJK

Bij de textielbewerkers uit de streken van Thielt, Iseghem en Roeselaere.

In den laatsten tijd heerschte er wel een zekere slapte in de nijverheid. Nu schijnt den toestand eenigszins te verbeteren, en de werklieden mistevreden eenerzijds over de voorgekomene werkloosheid, waarvan zij ongetwijfeld de grootste slachtoffers zijn, en anderzijds over de veel te lage loonen die hen het leven lastig maken, steken alhier en aldaar de koppen bijeen om verbetering in hun toestand te bespreken.

Inderdaad, de loonen der textielbewerkers mogen wel de laagste van allen loonen genoemd worden. Voor de mannen, daguurwerkers, verscillen ze van 3,40 fr. tot 3,90 fr. en de stukwerkers moeten met 6 op 10 deze loonen met 10 t.h. kunnen overschrijden.

Voegen we daarbij dat in veel fabrieken wachten naar boomen, spoelen, enz., tamelijk regelmatig voorkomt, dat de patroons geregeld een uitvlucht zoeken om deze wachturen niet te moeten vergoeden, en ge zult besluiten dat inderdaad er voor de werklieden wel reden tot klagen bestaat. Indien deze loonen met 25 t.. verhoogden dan zouden ze eenigszins beginnen te beantwoorden aan de tijdsomstandigheden.

Eenige maanden geleden richten we een openlijke aanvraag tot de leiders van andere vereenigingen, ten einde door een gezamenlijke werking verbetering na te streven. Dit aanbod werd afgewezen, met het gevolg dat den toestand onveranderd bleef.

Het cenige middel om tot verbetering te komen is dat de werklieden zelf bij hun syndikaten op een eernstige loonaktie aandringen.

—

In Fransch Noorden

duurt de staking onveranderd voort. Het is een triestige toestand geworden, grootelijks gelijkende op de socialistisce borstelmakersstaking van 't jaar '26 te Iseghem, met dit verschil dat het deze maal inzonderlijk de socialisten zijn die hun leden tot werken aansporen, en dit ondanks dat ze door geen kontrakt gebonden zijn.

De kommunisten doen hun uiterste beste, niet zooveel om het konflikt een overwinning te bezorgen, maar om van de gelegenheid gebruik te maken om hun gedachten te verspreiden.

Enkele malen zijn ze reeds op de vergaderingen van et Vlaamsch Nationaal Vakverbond verschenen alwaar ze regelmatig hun pakske hebben meegekregen.

Intusschen heeft het Vl. Nat. Vakverbond een steunaktie ingezet en Maandag wordt te Iseghem een eerste tooneelfeest ten voordeele der stakers gegeven.

In 't Werviksche zijn toch alle werklieden in de strijd, en ze staan er op dat deze maal verbetering in hun toestand intrede. Van onzentwege worden daarvoor alle pogingen aangewend.

—

Verheugend nieuws.

't Vlaamsch Nationaal Vakverbond heeft besloten tot het aanstellen van een flinke propagandist in de streek van Roeselaere. Dat getuigt van gedurigen vooruitgang, zoodat et werk voor die streek anders nog moeilijk kon gedaan worden.

—

Bij de borstelmakers te Isegem.

De laatst verscenen indix gaf voor de provintie West-Vlaanderen 814, et 2 punten te weinig om 5 t. h. verhooging te moeten toepassen. Met spijt stellen we vast dat de talrijke misbruiken en inbreuken tegenover het loonkontrakt blijven voortwoekeren Dergelijke handelwijze der heeren patroons moet onvermijdelijk op groote moeilijkheden uitloopen.

—

Bij de Meubelmakers.

Tusschen onze vereeniging en het werkhuis Vantornhout-Dekeyzer werd eene door de werklieden gunstig aanvaarde overeenkomst getroffen. De loonen verhoogen met 0,40 fr. om naderhand een aangenomen basis te zien in voege treden.

—

Bij de Vlasbewerkers.

«De Volksmacht» van Juli l. l. schreef dat de oude overeenkomst voor de vlasbewerkers hersteld was. Deze behelsde 5 ctm. verhooging voor 10 punten verhooging van het indexcijfer. Sedert Juli is het indexcijfer reds met 2 schijven van 10 punten verhoogd en de loonen bleven dezelfde. Waarom? Omdat de schrijver uit «De Volksmacht» de vlasbewerkers een pil heeft opgedraaid! 't Kan moeilijk anders ! Of de bazen moeten tot het toepassen van verhooging verplicht worden.

ROESELAERE

Jaarlijksch Congres

der Vlaamsche Bibliotheekarissen en algemeene vergadering der Vl. Vereeniging van Bibliothekarissen te Roeselare, op 2 November.

Programma :

's Morgens te 9,45 u. Samenkomst aan het station.

Om 10 uur. Wandeling door de stad en bezoek aan het standbeeld van Albrecht Rodenbach. Bezoek aan een «type» Leeszaal en aan een paar boekerijen.

Om 11 uur. Bezoek aan het grafmonument Albrecht Rodenbach (neerleggen van een krans).

Om 11,30 uur. Beiaardvoncert.

Om 12 uur stipt, middagmaal : «Restaurant Java», Ooststraat, tegen 12 frank, of lokaal «Oud-Strijders», Statieplaats, tegen 6 frank.

's Namiddags, 2 uur. Algemeene vergadering, in de Stedelijke Feestzaal, Arsenaal, Wapenplaats.

Dagorde :

1. Openingsrede door den heer Voorzitter Lode Baekelmans.
2. Willem Putman, Staatsopziener der openbare bibliotheken: «De toestand der boekerijen in West-Vlaanderen».
3. Aimé de Cort, bibliothekaris Willemsfonds, Bruel:s s«Historiek der Openbare Boekerijen van België».
4. Dr. R. Apers, bibliothekaris Universiteitsbibliotheek Gent: «Het rechtsstandpunt van de boekerij tegenover de nalatige lezers».
5. G. Schmook, bibliothekaris A. D. B. Antwerpen: «Wat de Studiereis door Nederland ons geleerd heeft» (met vrije diskussie).

Daarna: huishoudelijke besprekingen en bestuurskiezing.

Om 5 uur. Gezellig samenzijn in «De Kroon», het lokaal der oude vredelievende maatschappij Vriendschap, waar Conscience lid van was en menige lezing hield.

NIEUWS VAN DE TAALGRENS

EDINGEN

Rond een incident in de Hoofdkerk.

Wij ontvangen volgend schrijven:

Mijnheer de Hoofdopsteller,

Alhoewel uw Vlaamsch-Nationaal strijdblad bestemd is voor uwe gouw durf ik u nochtans vragen, het relaas van volgend voorval te willen overdrukken, dat zich in de hoofdkerk van Edingen afspeelde.

Een Eerwaarde Heer Onderpastoor, maakte er een paar Zondagen geleden zijn beklag over in een preek, dat een der missen waar de Rozenkrans in het Vlaamsch werd gebeden, zoo weinig werd bijgewoond. Hij voegde er aan toe dat de voorvaderen der Edingenaren Vlamingen waren en dat men zijn moedertaal niet mocht verachten daar zulks een tekortkoming was aan de kristelijke liefde en daaruit ook nadeelige gevolgen konden voortvloeien voor den Godsdienst.

Daarop vonden enkele katholieken van den echten stempel, namelijk o. a. de heeren Borgerhoff, Isaac waarvan de namen alleen reeds de echt fransche afkomst verraden, het gepast, in gezelschap van een zekere heer Pacco, afkomstig uit Kortrijk in West-Vlaanderen (Frankrijk) als uiting van protest de kerk te verlaten.

Zon- en feestdag houd in eer
Hoor wel mis dan elken keer

luidt het eerste gebod der Heilige Kerk.

Er staat, naar ons weten, niet bij aangeteekend dat, wanneer men van op den predikstoel de waarheid durft te verkondigen dat de voorouders der Edingenaren Vlamingen waren, men gerechtigd is slechts het eerste gedeelte der H. Mis bij te wonen.

Het socialistisch dagblad «Le Peuple» was in zijn nopjes en een naamloos strooibriefje gispte naar behooren de onvaderlandsche houding van den vermetelen «petit vicaire».

Met de redacteurs van voornoemd blad en de moedige scribent van het naamloos papiertje zijn de heeren Borgerhoff en Cie, de super-katholieke kampioenen van de super-culture latine in Edingen, in gepast gezelschap.

Enne menne ?

Met dank voor de opname,

François Lierneux.

Denkt heden Zondag overal aan het

KIESFONDS

Maandag 29 October, te 7 uur, in de feestzaal van 't Vlaamsch Huis, opvoering van

VRIJ [redacted] en

De Schouwveger en zijn Liefje

door de Thieltsche Vrije Zonen. Kluchtspel.

Ingangsprijs 3 en 5 fr. De opbrengst is ten voordeele der stakers in Fransch-Noorden. Allen er heen!

Tusschenin korte Voordracht over de belangrijke beweging.

PECTOIDS

Overtreffen alle andere zwarte pillekens tegen den hoest!

ZIJ KOSTEN ENKEL 4,50 FRANK!

UW APOTHEKER HEEFT ER!

Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frissche mond, een aangename adem.

ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT

De schoonste kinders....
zijn deze die dagelijks
gepoederd worden met

DULCIOR POEIER

Te kooop in alle goede Apotheken.
DE DOOS 2,00 FR.

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de

Fondsenbank

Naamlooze Vennootschap

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL
WETSTRAAT, 84 BRUSSEL

Bijbanken: Antwerpen & Kortrijk

Agentschappen:
Brugge, Crombeke, Poperinghe, Harelbeke, Moeskroen, Thielt.

Fondsenbank maakt deel uit van de groep Fondsenbank-Handelsbank-Noordstar.

Kapitaal en Reserven: 50.000.000 frank

BIJHUIS TE ISEGHEM
ROESELAERESTRAAT, 28

ZANNEKIN

DUBBEL BLOND BIER
gezond, kloek natuurlijk

Brouwerij St Louis

L. VERLENDE LOO

Alleenverkoop voor Iseghem en omliggende:
S.M. VLAAMSCH HUIS, ISEGHEM

Allergunstigste prijzen voor herbergiers en koffiehuizen

Neringdoeners, zoekt uw profijt!!

FAMILIEZIEKEBOND VOLKSBELANG

VLAAMSCH HUIS ISEGHEM

Verzekert tegen
Ziekte
Invaliditeit
X-stralen
Operatie
Geboorte
Sterfte

Er telt reeds meer dan 2000 leden
WEES OOK VOORUITZIENDE!

Leest aandachtig!

Voor uwe elektrische inrichtingen van drijfkracht, verlichting, verwarming, bellen, telefoon en radioinstellingen, wendt u tot 't huis

HENRI SIMOENS-SCHACHT
HONDSTRAAT, 14 ISEGHEM

Aankoop, verkoop en huur van nieuwe en okasie motors.

Alle herstellingen Spoedige uitvoering
Inlichtingen en beschrijvingen zonder verbintenis
Voordeelige prijzen

Wlestgevend Vak

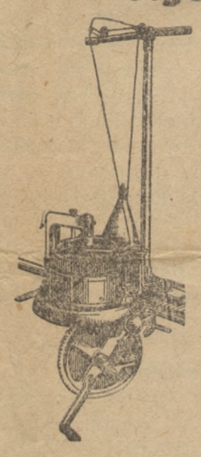

Mannen en Vrouwen een loonend huiswerk wordt U aangeboden op de gewaarborgde breimachine L'ECLAIR, met gebreveteerd vaniseur voor alle fantasie in fijn en grof. LECLAIR geeft het prachtigste werk en de grootste voortbrengst. Werk verzekert Winter en Zomer, met of zonder contract aan 24 tot 42 fr. de dozijn man of vrouwenkousen Kostelooze verzorgde aanleering.

Vraagt gratis geillustreerde kataloog.

FR. DHOSSCHE
KORTRIJKSCHE STEENWEG, 328 GENT

SPROETEN

verdwijnen gewaarborgd door

Crême Splendid

Prijs 12 fr.

Te koop in alle apotheken.
Apotheek LALEMAN te Iseghem.

Schoenmagazijn

R. Vandenberghe-Bourgeois

Marktstraat 17, ISEGHEM

Groote keus van mans- en vrouwschoenen 30 t. h. goedkooper dan de konkurentie.

—

Ook verkrijgbaar aan de voordeeligste prijzen: kinderschoenen, pantoffels, schoenkreem der beste merken.

Dweils, borstels, zeemvellen, sponsen en alle kuischgerief.

Het huis gelast zich met herstellingen.

PIANOS

B. Van Hyfte

Gent, Nederkouter, 32 Gent

(dicht bij het Paleis van Justitie)

EINDE BADSEIZOEN

Nieuwe pianos, slechts eenige maanden in huur geweest, met grooten afslag te koop.

ECZEMA

huiduitslag, roode vlekken, jeukingen, springende handen, haarworm bij kinderen, genezen door het gebruik van

Cadeline-zeep

Te koop in alle apotheken.

ISEGHEM: Apotheek LALEMAN.

WAAROM?...

Waarom hoesten als BORSTPILLEN LALEMAN U radikaal genezen?

Waarom koorst of tandpijn lijden als CACHETTEN KEPHIL die doen verdwijnen?

Waarom uwe kinderen niet vrijwaren tegen borstziekten als DROSELS BORSTBALSEM der *apotheek Laleman* daartoe de geschikte middel is?

Waarom zelf ziek of zuchtig zijn als U ter *apotheek Laleman* al'es kunt verkrijgen om U gezond te maken?

DUS VOOR ALLES NAAR DE

Apotheek Florent Laleman

Groote Markt, 15 Iseghem

Men draagt ten huize *Telefoon 63*

VOOR UW

Schilder- & Behangpapier

WENDT U TOT HET HUIS

J. LEFEVERE-HUYSENTRUYT

Roeselaerestraat, 168, Iseghem

Magazijn van kleuren en vernissen.
Groote keus van sponsen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en karpetten

Trouwe bediening Lage prijzen

Let wel op het nieuw adres der

APOTHEEK LALEMAN

't is nu op den hoek van de Markt en Kasteelstreve, rechtover het oud huis.

Bijzonder aanbevolen voor het bereiden der recepten van de HH. Geneesheeren.

De taak van heden

Er vangt een goeden tijd aan voor onze propagandisten: over eenige weken wordt in ieder huis het abonnement vernieuwd.

Het is de taak van iedere afdeeling, van iedere propagandist, er voor te zorgen dat elk abonnement op ons blad wordt vernieuwd, dat in ieder huis de vijandige pers wordt vervangen door de onze.

Ons blad is ons machtigste wapen : het is de wekelijksche preek die bekeeren en sterk houden moet, het is doelmatiger als een meeting, het is zekerder dan welk strijdmiddel ook.

Wij moeten, wij kunnen onze pers sterk maken.

er is geen onder onze lezers die geen abonnement aanwerven kan.

Als iedere lezer dat doet dan verdubbelen we ons lezersaantal.

Ten einde de onze propagandisten opgedragen taak te vergemakkelijken zullen alle aangeworven JAARABONNEMENTEN het blad vanaf 1 December tot 31 December 1928 gratis ontvangen.

De prijs van een jaarabonnement voor 1929 is bepaald op 17,50 fr., voor zes maand op 9 fr., voor drie maand op 4,50 fr.

We willen bovendien onze werkzaamste afdeelingen en propagandisten beloonen door het inrichten van een

PRIJSKAMP

Er worden duizend frank prijzzen, waarvan de eerste een minimumwaarde van 500 fr. hebben zal, verdeeld tusschen de aanwervers van abonnementen op de verschillende bij de S. M. Volksverheffing gedrukte weekbladen.

Elke aanwerver van 10 jaarabonnementen ontvangt kosteloos het mooie boek van Ivo Draulans : Eer Vlaanderen vergaat.

Aanstaande week verschijnen de voorwaarden van den prijskamp met de namen der daartoe aangestelde kommissie.

We zetten onze propagandisten aan van heden af hun kruistocht tot verdubbeling van ons abonnentenaantal in te zetten.

Opvoedkundige Kroniek

Het kind en het spel

Waarom speelt het kind ?

Spinzer beweert dat het kind speelt uit overtollige levenskracht. Daar de kinderen niet werken, bezitten zij te veel kracht en moeten deze verbruiken; nochtans de vermoeienis doet ze niet ophouden en men vraagt zich af waarom de kinderen zoo zeer hunne spelen afwisselen.

Van Biervliet noemt het spel eenvoudig weg en tamelijk juist, een aangename bedrijvigheid. Het kind vraagt niet beter dan altijd te kunnen spelen en hoe minder het te werken heeft, hoe meer het speelt: overdenk maar eens de lange vacantiedagen.

Binet noemt het spel een voorbereiding tot de verrichtingen van het grootemansleven, dus een oefening. Het spel bezit eene doelmatigheid voor het leven, het is een oefening die ons bereid maakt tot het volwassen leven; dit ziet men ook uit de manier van spelen bij kinderen en dieren. De jonge hond speelt met zijn muil en de kat met de pooten, omdat de hond later zijn prooi moet vangen met de muil en de kat met de klauwen. Daarom ook heeft het kind een lange jeugd van ongeveer 20 jaar, omdat het lang zou kunnen spelen en zich oefenen voor het latere leven. De zielestructuur van de jeugd is gekenmerkt door het leeren en het spel is er de natuurlijke vorm van.

Dit alles is geen volledig antwoord op onze vraag: waarom speelt het kind? Deze oefeningsdoelmatigheid wordt door ons ingezien, maar het kind weet er niets van; het bekommert zich niet om oefening en om het volwassen leven.

Welk is dus de onmiddelijke drijfveer van het spel?

Als het klein kind begint te spelen wordt het blindelings gedreven door innerlijke drang, speelinstinct geheeten. Ter gelegenheid van het zien en tasten van zekere voorwerpen, ontstaat er een zeker gevoel van lust, en dit wekt de bijzondere levenskracht op, die wij instinct noemen. Dit is een aangeboren mechanisme, die het kind dwingt tot het spel, 't is een levensbehoefte zooals eten en drinken.

Later, na eenige maanden blijft natuurlijk dezelfde kracht voortwerken. Doch er komt wat bij. Het kind ondervindt dat het spelen genoegen geeft het weet en voorziet dit speelgeluk, en van dan af speelt het willekeurig wegens het genoegen dat erin te vinden is. Daar het genoegen niets uitwendig is, zooals geldelijke winst of eer, doch een toestand van zijn eigen ziel, mogen wij ook zeggen: het kind speelt uit plezier of speelt om te spelen. Het kind speelt dus eigenlijk zonder uitwendig doel; indien er een doel is in het spel, 't is eene gelegenheid om te spelen.

Bijgevolg is het spel eene spontane en vrije werkzaamheid, gepaard met genoegen en hebbende haar doel in zich zelf.

Voor ons, volwassenen, die de kinderen zien spelen, is het spel eene oefening van al de levensverrichtingen, eene voorbereiding tot het verder leven. Het is voor ons de geschikste gelegenheid tot kinderstudie.

Al spelende immers, verraadt het kind zijn geheimste fouten en zijn verborgenste hoedanigheden. Een geoefend oog onderscheidt daar dadelijk de openhartige van de zwijgende, de krachtdadige van de moedelooze, de ijdele van de nederige naturen. Het spel brengt al de instincten in actie en vertoont alzoo een miniatuurbeeld van de latere levenstrijd.

Bewaak daarom al de reacties van jongens of meisjes tijdens hunne ontspanning en ge zult bestatigen, wat ze later als mannen of vrouwen worden zullen. Deze wordt een heerscher, gene een slaaf, een derde een diplomaat. Zoo'n meisje wordt een echt moedertje, gene een modepop of een fat.

Het kind speelt eerst door middel der zintuigen, met te kijken, te luisteren, te roepen en te juichen, gebaren te maken, te loopen enz. De bewegingen verschaffen speellust, zoolang zij met zekere moeilijkheid gepaard gaan, eens de beweging goed aangeleerd en tot eene gewoonte geworden, dient het niet meer tot spel. Het kindje vermoeilijkt dus opzettelijk de bewegingen om er plezier in te vinden. Bijv. zal het de voetjes scheef zetten, springen, draaien, dansen, op de teenen loopen, in vaders groote schoenen loopen. Het kind zal ook andere voorwerpen doen bewegen, voorwerpen laten vallen, wegwerpen, verschuiven, enz.

Daarna beginnen de gev elsspelen en het genoegen van het spel wordt dan gezocht in verbazing, verwachting, verrassing, zelfs de vrees en de angst dienen tot spel, deze mogen echter niet te lang duren, want dan slaat het genoegen om in misnoegen bijv, bij verstoppertje spelen, vreesaanjagende vertelsels.

Rond de 4 jaar, beginnen de gezelschapspelen, waaronder nabootsingspelen en kampspelen. Het kind speelt in 't algemeen zonder eigenlijk speeltuig.

Het grootere kind speelt niet enkel door zintuigen en bewegingen, maar ook met de verbeelding en het gemoed, en daartoe steunt het op een eenvoudige en uitwendige handeling, die als teeken moet dienen voor iets wat er binnen in zijn ziel omgaat. Bijv. kinderen die trein spelen, boot spelen met een omgekeerde tafel, sabel spelen met een stok.

Het spel heeft een groot opvoedkundig belang, niet alleenlijk onder lichamelijk opzicht, maar evenveel onder zedelijk oogpunt. Daarom moet het iedere opvoeder belang inboezemen; onder dit dubbel opzicht is het niet onverschillig wat de kinderen spelen, alle spelen bezitten niet dezelfde waarde, ofwel beantwoorden zij niet evenveel aan hun natuurlijk doel voor oefening, ofwel beantwoorden zij niet evenveel aan hun geestelijk en zedelijk doel.

Wij moeten van het spel gebruik maken om de grofheid in spraak en handeling, de twisten, de jaloerschheid tegen te gaan en hen leeren beleefd te zijn, zacht, nederig en ootmoedig, gelaten en geduldig in geval van verlies, de naastenliefde aankweeken, de hulpvaardigheid, de zindelijkheid, enz.

De ouders trachten de speelzucht van hun kinderen aan te wakkeren door speelgoed: de meisjes krijgen meestal pop en bal, de jongens bouwspelen, paard, enz.

De speeltuigen hebben dikwijls groote gebreken, die de natuurlijke ontwikkeling van het lichaam, de spieren, zinnen, verbeelding, verstand, gemoed, wil en karakter niet genoeg bevorderen.

In zedelijk opzicht zijn er onverschillige, aangeprezen, laakbare en verboden spelen. Het spreekt van zelf, dat we niet alleen de slechte spelen moeten verbieden, doch ook deze moeten afkeuren, die sommige instincten als de baatzucht, de vernielzucht te veel prikkelen. We denken daarbij aan sommige pand- en geldspelen, oorlogspelen en andere.

De speeltuigen zijn soms te volledig en te volmaakt. Bijv. de mechanische spelen: het speeltuig mag niet spelen, het kind zelf moet spelen, het speelgoed moet de zelfwerkzaamheid in de hand werken.

Speelgoed dat te zeer de natuur nabootst is niet aan te raden, het kind verkiest eenige zeer eenvoudige trekken, zijn verbeelding kan zich daarmee oefenen.

Het speelgoed is soms te ingewikkeld, te geleerd voor den leeftijd van het kind. Eerst geve men speelgoed voor de zinnen, dan om te bewegen, dan voor de verbeelding en het verstand en daarna het gemoedsleven, het sociale leven en het karakter.

Te groote overvloed van speelgoed en te kostelijk maakt het kind pretentieus en hoovaardig, onstandvastig en grillig.

Met het speelgoed kan men sommige geschiktheden aankweeken voor bepaalde beroepen, ten minste bijzondere belangstellingen en neigingen opwekken.

In het spel moet stilaan een geregelden overgang komen tot geregelden arbeid.

Ouders en kindervrienden, nu de groote kindervrienden St Marten en St Niklaas als overheerschende vrijgevige mannen door uw kindertjes aanroepen wordt is het voor u een gelegenheid de begeerlijkheid der kleintjes te leiden. Kiest voor hen de passende spelen, denkt ook aan de gevaren van sommig speelgoed: zuigelingen brengen alles naar de mond, dus niet te klein om wille van 't inslikken, niet geverfd, want verf is vergif. Kies geen speelgoed dat kan kweetsen.

Kiest voor uwe grootere kinderen wat best past voor hun ouderdom, gesteltenis en geschiktheid.

Zoo zal die heuglijke kinderdag een waarlijk voorname dag zijn in de opvoeding uwer kleuters.

Handelaars
Nijveraars
Winkeliers
WILT GE
verzekerde ruchtbaarheid
VOOR UWE
AANKONDIGINGEN
plaatst zé in ons blad.
Vraagt voorwaarden en prijzen

Reuzenstrijden in de Textielnijverheid

Noord-Frankrijk, Polen, Duitschland : in die streken staan de textielbewerkers voor strijden waarin duizenden betrokken zijn.

In Polen geldt het eene algemeene staking, met dienduizenden textielbewerkers erin betrokken, in de stad Lodz en omgeving, center der Poolsche textielnijverheid. Men spreekt van honderdduizend.

Vooral gaat het om vaststelling der loonen bij het meer-getouwenstelsel. In den laatsten tijd werd ook in de Poolsche textielnijverheid veel aan rationalisatie gedaan en men trachtte de wevers op immer méér getouwen te doen werken: Nu verlangen de wevers dat men hun geen werk oplegt dat boven hunne krachten is. Tevens worden verbeteringen gevraagd voor de vier-getouwenwevers.

De oorzaak van het geschil ligt dus in eerste lijn in de wijze van rationaliseeren. Doch de grond der zaak is te zoeken in het stijgen der levensduurte, waarbij de loonen niet werden aangepast. Het hoofdambt voor statistiek te Warschau (organisme der regeering) berekende dat de loonen te Lodz nu 73 t. h. bedragen van deze in 1925.

Ondertusschen is van regeeringswege ook reeds een verzoeningsvoorstel gedaan, n.l. 5 t.h. loonsverhooging, docht dit kon van werkliedenzijde niet aangenomen worden.

Er werd integendeel besloten veralgemeening der staking te betrachten, ook in de openbare bedrijven, tram, elektriciteit, gas, slachthuizen.

IN DUITSCHLAND

Ook daar is de toestand ingewikkeld en erg.

In de streek van links Neder-Rijn, München-Gladbach, Rheydt, Viersen en omgeving zijn 45.000 textielbewerkers uitgesloten sinds 29 September.

Het is reeds sedert jaren dat de Werkgeversverbonden van die streek alle loonsverhooging trachten te verhinderen door massa-uitsluitingen. Zij wilden steeds den strijd.

Eene loonsbeweging in 1927 eindigde met eene overeenkomst, bekrachtigd door ambtelijk scheidsgerecht. De grondloonen (basisloonen) werden vastgesteld, en evenals dit het geval is in veel streken van Vlaanderen, werd voorzien dat de tarieven voor stukwerk «goed» waren als 60 t. h. der werklieden die loonen met 10 t. h. konden overschrijden. Natuurlijk sloot zulks, evenals hier, de bepaling in dat de beste werklieden door grooten ijver de basisloonen met een grooter bedrag konden te boven gaan. Doch toen dit gebeurde gaf de patroonsorganisatie bevel om de tarieven te verlagen. In veel gevallen bedroeg die verlaging 25 t..

Dit wekte groote beroering onder de werklieden, en er kwam gevaar van stakingen.

De werklieden-organisaties waren ten slotte genoodzaakt tot opzegging der tariefovereenkomsten.

Dit werd door de patroons beantwoord met opzeg der overeenkomst aangaande de basisloonen, die ze tevens met 12 ½ t. h. wilden verlagen.

Ondertusschen werd het algemeen Verbond der Textielpatroons van gansch Duitschland te Berlijn bijeengeroepen, waar besloten werd tot den scherpsten wederstand tegen alle loonsbewegingen.

Daar de onderhandelingen in de Rhijnstreek tot geen uitslag konden leiden, deden de patroons dezer streek vooropzeg tot uitsluiting tegen 29 September, die dan ook is doorgegaan, en waardoor 45.000 werklieden zonder brood vielen.

Veel firma's pasten de uitsluiting zeer ongaarne toe en enkel omdat ze anders zware boeten zouden te betalen gehad hebben aan hun Verbond. Andere firma's, niet aangesloten bij de patroonsorganisatie, werken rustig voort, zonder eenige loonsverlaging, en hebben zich zelfs verbonden gebeurlijke loonsverhooging toe te staan.

Dat is wel het zekerste bewijs dat de loonsverlaging niet noodig is, en dat de fabrikanten enkel uit haat tegen de werkliedenorganisatie den strijd volstrekt willen.

Op 10 Oktober laatst was het echter te Dusseldorf zitting van het Algemeen Werkgeversverbond der Textielnijverheid van heel Duitschland.

De toestand in de Rijnstreek werd grondig besproken, en ten slotte werd besloten op 13 Oktober vooropzeg te doen voor uitsluiting in gansch Rijnland en Westfalen tegen 27 Oktober a. s.! Dan zouden ongeveer 180.000 werklieden op de straat gezet zijn.

Naderhand besloot het Patroonsverbond tot uitsluiting op een later te bepalen datum, in de gansche textielnijverheid van heel Duitschland.

Laat ons hopen dat deze ramp nog zal kunnen vermeden worden.

Boekbespreking

Volk en Staat : een studie over het recht der nationaliteiten door Mr. P. W. De Koning, uitg. 1928 Amsterdam. P. N. Van Kampen en Zoon, te verkrijgen Boekhandel Gudrun, Em. Jacqmainlaan, 98-100, Brussel.

Het eerste hoofdstuk geeft een zeer duidelijke bepaling van de begrippen volk, staat, natie, staatseenheid, meerder- en minderheden, nationaliteit en nationalist, vrijheid, recht, gehoorzaamheid, staatsbelang, verhouding tusschen staat en volk, plichten van beiden. Deze juiste bepaling, zonder dewelke een schromelijke begripsverwarring ten dienste der leugen staat, is dus een onontbeerlijke bazis voor elke arbeid over het Recht der Volkeren, dat in het tweede hoofdstuk wordt behandeld; het Belang der Volkeren dat het onderwerp van het derde hoofdstuk uitmaakt, en het vraagstuk den Vrede, dàt in het vierde en laatste hoofdstuk onder het oog wordt genomen.

Wij moeten den heer Mr. P. W. De Koning zeer dankbaar zijn voor deze wetenschappelijke arbeid, waardoor onze Vl. Nat. strijd ten zeerste wordt gediend, aangezien wij alléén bij waarheid en klaarheid iets te winnen hebben.

We wenschen dit boekje, dat slechts 10 fr. kost, in de handen zoowel van vrienden als vijanden, voor zoover ze ontwikkelde menschen zijn. Zij zullen er in leeren dat den vrede zonder recht geen blijvende vrede kan wezen; dat verflauwing van volkswezen de volken alleen rijp maakt voor het imperialisme van andere volken of staten, en dat het volk, dat de overtuiging vestigt van zijn onwrikbaren wil zich zelf te zijn zonder zich aan de vrijheid van anderen te vergrijpen, het meest doet voor den vrede.

We eindigen met een hernieuwde aanbeveling voor allen die hunne Vl.-nationale overtuiging en hun liefde voor den vrede op den meest vasten grondslag willen steunen.

«De Voorpost».

Stort elken Zondag uw penning voor ons kiesfonds.

Wetgevende verkiezingen voor 1929.

Opgepast !

Aanstaande jaar op 4 Zondag van Mei, wetgevende verkiezingen en op 1 Juni daaropvolgende provinciale verkiezingen.

Om kiezer te zijn moet ge :

1. Van Belgische nationaliteit zijn (voorloopig nog!);

2. Ten minste 21 jaar oud zijn op 1 Mei 1929;

3. Van 1 Januari tot 1 Juli 1928 in de gemeente verblijven waar ge kiezer zijt!

Vlaamsche vrienden, verzekert u of gij op de kiezerslijsten staat!

Wendt u daarvoor tot de Vl. Nat. hoofdmannen uwer gemeente.

Reklamaties indienen bij het schepencollege ten laatste op 22 November 1928.

Belangrijk bericht !

Gij allen die min of meer onderhevig zijt aan borstkwalen : Bronchiet, Griep Asthma, Keelontsteking, Hoesten, Kuchen en Fluimen, indien gij tot hiertoe alles beproefd hebt zonder afdoend effekt te bekomen, indien gij hopeloos zijt en mismoedig, vergeet niet dat er een middel is dat sinds 50 jaren duizenden en duizenden hopelooze gevallen genezen heeft.

Neemt ook dit middel :

Borstbalsem Martin Toms, Resina zalf, Microbenpillen

Volgt de volledige behandeling voor zes weken waarvan het regelmatig gebruik de diepst ingewortelde borstziekten uitroeit en geneest, en aldus 't best voorbehoedmiddel is tegen de tering en 't zekere geneesmiddel van **ASTHMA**

Schrijft om inlichtingen aan **MARTIN TOMS**, Apotheker-Specialist, 112, Weistraat, Brussel of wendt U rechtstreeks tot uw apotheker die U het gevraagde zal bezorgen.

PRIJZEN : Zonder Zalf 17,50 fr., met Zalf 25 fr., Microbenpillen 12,50 fr., Maagdrank 20 fr., Behandeling voor 18 dagen 85 fr., Serie van 6 weken 185 fr

ZILT

MET ZEKERHEID VOOR ALTIJD GENEZEN MET DE WERELDBEROEMDE

WONDERZALF

APOTHEEK "DE WALVISCH" DIZPESTRAAT, 10, ANTWERPEN.

BLOEDVERZUIVERING SPECIAAL VOOR BRAND, HAARWORM BAARDZIEKTE, JEUKTE EN ALLE ANDERE

VELZIEKTEN

TE VERKRIJGEN in alle Iseghemsche Apotheken

Het Oud Bier der brouwerij "De Arend,, is gekend voor 't gezondste, kloekste, aangenaamste

A. Louwaege-Verstraete, Cortemarck

WAAROM ?

zijn de MONO POEDERS verkieslijk dan alle anders produkten van gelijken aard ?

OMDAT

zij onmiddelijk de hevige pijnen stillen.
zij altijd genezen daar waar alle andere geneesmiddelen mislukt hebben.
zij de maag nooit vermoelen.
zij door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardnekkigste gevallen.
zij, dank aan hunnen aangenamen smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden.
zij in geen cachetten zijn, en dus door de teerderste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN in doozen van : **12 pakjes 6,00 fr. 25 pakjes 10,00 fr.**

OP DEN KLUISBERG

Wie den Kluisberg bezoekt, late niet na het Vlaamsch Huis «Klokke Roeland» te bezoeken; eigenaar Maurits De Vos-Fiévé, waar benevens alle slach van dranken, ook nog te bekomen is in zijn winkel: chocolade, bisschuiten, bonbons, speelgoed, enz.

Koud buffet, enz., enz.

Verhuring van gemeubelde kamers en keukens.

Stalling voor motos en velos kosteloos.

Eenig depot voor de streek van alle slach van katoenen en wollen beddedekens, en dweilen.

Verkoop aan fabriekprijs.

MONO POEDERS

Onfeilbaar geneesmiddel tegen :

Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn, Rheumatiek, Grippe

SUIKERBAKKERIJ

Alberic Debruyne-Devolder

Rousselarestraat, 18, ISEGHEM

Artikelen voor St Niklaas, Paaschartikelen en Nieuwjaarsgeschenken.

Kruidenierswaren

Conserven, Specerijen, Chocolade, Dessert, Biscuits, Pralines, Fondants, Suikers, Doopsuikers, Chocolade in reepen en in pakken. Groote keus van Spekken, escence, acidulé, forré. Eierkleursel voor broodbakkers.

In 't groot SUIKERHANDEL In 't klein

Bijzondere Prijzen voor Voortverkoopers

DE VALLENDE ZIEKTEN !

EEN ENKEL GENEESMIDDEL zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal

HET IS DE **Poeder Epilepsia**

Prijs : 20 frank

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is

Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 jaar duurden.

Te koop in alle goede apotheken of rechtstreeks bij den bereider

Apotheker Vandenbussche - Meenen

Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

Hebt gij pijnen in de lenden ?
Kunt gij moeilijk of pijnlijk uw water maken ?
Is uw water troebel of te sterk gekleurd ?
Lijdt gij aan jicht, heup- of lendenjicht ?
Zijt gij door Rheumatiek gekweld ?
Zijn uwe voeten gezwollen ?
Is geheel uw lichaam ontsteld door een vuilen brand ?

? ? ?

Dit alles zijn de zekere kenteekens dat uwe **Nieren, Blaas of Lever** *ziekelijk zijn en gij zoohaast mogelijk uw toevlucht moet nemen tot eene ernstige en nauwkeurige behandeling met*

Dalila Pillen

EN

Samsom's Oliebalsem

Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wondere geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen.

VERKRIJGBAAR IN ALLE GOEDE APOTHEKEN :

BLOEDTHEE

OVERTREFT PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN

voor het zuiveren van 't bloed

GENEEST ALLERBEST EN OP RADIKALE WIJZE :
uislag, puisten, speen, gemis aan eetlust, verstopping, draaiingen, gal, slijmen, enz.

IN ALLE GOEDE APOTHEKEN OF RECHTSTREEKS BIJ DEN UITVINDER

Apotheker Vandenbussche

49, RIJSELSTRAAT, 49, MEENEN

Prijs 4,50 frank *Prijs 4,50 frank* *ijs Pr4,50 frank*

Drukkerij « Volksverheffing », Onderwijsstraat, 21, Aalst.
Verantwoordelijken uitgever : A. D'Haese, Geeraardsbergen.

Joepie is soldaat

DOOR POL VARENS.

8e Vervolg

Kobe Franckx, de sinjoor die nevens «Bachten» sliep meende het geschil bij te leggen door te vertellen dat zijn grootvader zoo'n kolossale zweetvoeten had, dat hij 't zweet zoo uit zijn holleblokken kon uitgieten, en terwijl draaide hij zijn in-kom-gehouden hand onderste boven om zijn gezegde te staven.

Joepie pinkte een oogje naar de Witte om te beduiden, «die meent dat w'er mee weg zijn», en van den anderen kant knikte hij den sinjoor instemmend toe.

Ten slotte liep de diskusie nog over het al of niet wasschen der voeten, over de remedie's om van zweetvoeten verlost te worden en over 't gevaar dat er aan verbonden is deze te doen verdwijnen. En Joepie die weer gaarne het laatste woord kreeg, voegde er aan toe: «Zwiêtvoeten dat es een ziekte gespoard».

Om tien uur, wanneer ze nauwelijks allen te bed waren en nadat op algemeen verzoek het licht reeds was uitgedraaid, werd de pas ingetreden stilte plots weer verbroken door een gerammel van alle duivels.

Een algemeene schaterlach ging op, waarboven luid de stem van Joepie weergalmde :

— Verdomme, de sjanfoeters, z' hemmen mijn bed oat iên getrokken. Noa kan ik het nog es oep te nieft goan opmoaken.

Snel werd het licht nu weer ontstoken en de gansche ramp was te aanschouwen. Het voorspon van het bed was gedeeltelijk vooruit geschoven en hierdoor had de zijkant begeven, met het ongelukkig of gelukkig gevolg, volgens het Joepie of de grappenmakkers gold, dat de bodem met strooizak en al, dertig centimeter lager op den plankenvloer was te recht gekomen.

Allen keken met het onschuldigste wezen toe, maar Joepie ontdekte juist den schelm, toen deze de koord waarmede hij den beddepoot had doen splijten, trachte weg te moffelen... 't Was «Bachten de Kuppe».

— Da krijgt-de vruug of loat trug, zelle zwiêtpoêter; riep Joepie wijl hij zijn bed weder aan 't schikken ging, maar de West-Vlaming stoorde zich weinig aan 't scheldwoord, dat vooral niet opwoog tegenover de pret die de grap bezorgd had.

Joepie had nu al den tijd noodig om vôôr half elf met zijn herstellingswerken klaar te komen, maar bijgestaan door de Witte, die den rampspoedige in zijn vliegend vaan ter hulp kwam, waren alle sporen van de katastroof verdwenen en Joepie terug onder de dekens, als klaroen en trompet hun avondlied aanhieven...

4. Joepie op wandel in de Waalsche stad.

Dien avond mochten ze voor de eerste maal uitgaan.

Uitgaan! Wat een weelde voor iemand die in geen week meer buiten is geweest. Enkel de soldaten die 's Zondags te voren naar de Mis in den Soldatenkring gegaan waren, hadden voor een uurtje de kazerne mogen verlaten. Maar dan was het nog op rij. Sommige die anders nooit geen kerk en zagen, waren ditmaal meegetrappeld, al was het maar om nog eenig benul te behouden dat er buiten die hooge kazernegebouwen nog leven op de wereld was. Joepie was natuurlijk ook mede geweest, 't grootste deel waren begrijpelijk Vlamingen. En de aalmoezenier had gepredikt, eerst in 't Fransch en dan in 't Nederlandsch, en Joepie vond dat hij het toch zoo mooi kon zeggen. «'t Is precies nen redemptorist, gelijk er oep ons deurp verleie zomer zijn komen missies preeken», bevestigde hij.

's Maandags was het doktersbezoek en inspuiting tegen allerlei kwalen, voor diegene welke 's Zaterdags nog niet waren behandeld.

Toen Joepie voor de keuze stond, zich ziek voordoen of naar de theorie gaan, moest hij daar niet lang over nadenken. Hij was dus den heelen Maandag-namiddag op zijn bed blijven liggen en de Witte en heel de kamer met hem. Hij gevoelde wel een lichte pijn in den rug, maar daar bleef het dan ook bij.

Dinsdag was er op de zelfde wijze middel om weer aan alle oefening te ontsnappen en Joepie bleef dan ook dien dag als een zieke op de kamer.

Maar nu was het reeds Donderdag-avond... de avond der vrijheid. Joepie at knap-knap om maar spoedig weg te komen. Dat belette echter niet dat de burgerschoenen nog even met den borstel werden gestreeld, dat de broek, die onder een zevendaagsche drukking van den strooizak keurig in de plooien stond, met alle voorzichtigheid werd aangetrokken, dat het haar nog eens moest doorkamd en de muts volgens al de regelen van de kunst een beetje op zij gezet.

Bij het uitgaan der poort kon het weeral zonder moeilijkheden niet verloopen.

— **Demi tour!** riep de wachtmeester op de Witte doelend.

«Demi tour» dat wilde zeggen dat er iets haperde; de «anciens» hadden er gisteren nog mee gegekscheerd. De Witte deed eenige stappen achteruit, onderzocht zich zelf van aan de tippen zijner schoenen te beginnen, al over zijn broek en zijn vest... Ah! daar zat de knoop, de knop van zijn rechter bovenzak was los. Vlug herstelde hij het misdrijf, stapte dan zonder schroomen de poort onder, bracht met nauwgezetheid de hand aan den kop... en buiten was hij.

Joepie wachtte hem reeds; hij had zoo juist een « **paysan** » naar zijn hoofd gekregen omdat hij bijna doorliep zonder aanslaan. In alle geval nu stonden ze met vasten voet op straat.

De omgeving van de kazerne was, zooals dat nogal overal de gewoonte is stil en doodsch. De noodige kroegjes waar nette meiden opdienen waren er natuurlijk zooals elders voorhanden.

Aan den hoek der straat lazen ze onderaan een uithangbord: **«In de bijeenkomst der Vlamingen»,** boven prijkte het eigenlijke opschrift **Au pigeon blanc,** maar dat bood weinig belangstellens. Alleen die «Bijeenkomst der Vlamingen» magnetiseerde hun. Ze gingen er dan ook binnen...

De bazin, een diklijvig wijf, met venijnige oogen trad toe.

— S'il vous plait, messieurs

Joepie viel er haast sprakeloos van, en 't was eerst na een heel stondje dat hij zich beheerschte en vroeg:

't Vervogt.